

5.Sınıf SOSYAL BİLGİLER 2.Dönem

1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 1 (SB.5.3.3): Mezopotamya'daki Asurların Anadolu'ya yazıyı getirerek "tarihi çağları" başlatması ile Anadolu'daki İyonların özgür düşünce ortamında bilimsel çalışmalar yapması arasındaki benzerliği "insanlığın ilerlemesi" açısından değerlendiriniz. Bilginin taşınması ve işlenmesi ortak mirası nasıl büyütür? **Cevap:** Asurların ticari faaliyetler sayesinde yazıyı Anadolu'ya taşıması bilginin coğrafi sınırları aşmasını sağlamış, İyonların bu bilgiyi özgür düşünceyle işlemesi ise felsefe ve bilimin temelini atmıştır. Bilgi bir medeniyette doğup diğeri tarafından geliştirildikçe insanlık ortak mirası bir kartopu gibi büyür. Bu süreç, medeniyetlerin birbirine kapalı olmadığını, ticaret ve düşünce yoluyla sürekli etkileşim içinde olduklarını ve insanlığın bugünkü seviyesine bu iş birliği ile ulaştığını kanıtlar.

Soru 2 (SB.5.4.1): Demokrasilerde "insan haklarına saygı" ilkesi, azınlıkta kalan veya farklı düşünen grupların haklarını neden koruma altına alır? Cumhuriyet yönetiminin bu korumadaki rolünü ve "çoğunluğun tahakkümü" (çoğunluğun baskısı) kavramının demokrasiye neden zarar vereceğini açıklayınız. **Cevap:** Demokrasi sadece sayıca çok olanın dediğinin olması değil, herkesin hakkının korunmasıdır. Eğer sadece çoğunluğun istekleri kabul edilirse, farklı düşünenlerin hakları ezilebilir ve bu durum toplumsal adaleti bozar. Cumhuriyet rejimi, anayasa ve yasalar aracılığıyla her bireyin hakkını güvence altına alarak çoğunluğun baskı kurmasını engeller. Böylece her vatandaş kendini güvende hisseder ve sistemin devamlılığı sağlanır.

Soru 3 (SB.5.4.1): Bir ülkede halkın yönetime katılması için sadece seçim dönemlerinde sandığa gitmesi yeterli midir? Demokrasinin "katılımcılık" ilkesi çerçevesinde, vatandaşların seçimler dışındaki zamanlarda yönetimi nasıl denetleyebileceğini ve bu durumun cumhuriyete nasıl güç kattığını açıklayınız. **Cevap:** Sadece sandığa gitmek yeterli değildir; demokrasi vatandaşın her an yönetimi takip etmesini gerektirir. Vatandaşlar sivil toplum kuruluşları, medya veya dilekçe hakkı gibi yollarla yöneticilerin kararlarını izleyebilir, yanlış gördükleri durumlarda görüş bildirebilirler. Bu katılım, cumhuriyetin daha şeffaf ve hesap verebilir bir yapıda kalmasını sağlar, yöneticilerin hata yapma riskini azaltır.

Soru 4 (SB.5.4.2): Sosyal bilgiler dersinde öğrenilen "etkin vatandaş" kavramını; doğal afetler sırasında gönüllü olarak yardıma koşan veya kan bağışında bulunan bireyler üzerinden örneklendiriniz. Bu tür gönüllülük esaslı davranışların toplumsal dayanışma ve devletin yükünü hafifletme açısından önemini belirtiniz. **Cevap:** Etkin vatandaş, sadece yasaların zorunlu kıldığı görevleri değil, insani ve toplumsal görevleri de isteyerek yerine getirir. Doğal afetlerde yardım eden bireyler, toplumsal yaraların hızla sarılmasını sağlar ve devletin müdahale sürecine güç katar. Bu dayanışma ruhu, toplumun en zor zamanlarda bile dimdik ayakta kalmasını sağlar ve bireyler arasındaki kardeşlik bağlarını kuvvetlendirerek toplumsal düzeni korur.

Soru 5 (SB.5.4.2): Etkin bir vatandaşın "eleştirel düşünme" ve "medya okuryazarlığı" becerilerine sahip olması neden gereklidir? Yanlış haberlerin ve bilgi kirliliğinin toplum düzenini nasıl bozabileceğini düşünerek, bilinçli bir vatandaşın bilgiye ulaşırken sergilemesi gereken tutumu açıklayınız. **Cevap:** Bilgi kirliliğinin çok olduğu günümüzde, etkin vatandaş önüne çıkan her habere inanmak yerine kaynağını sorgulamalıdır. Yanlış haberler toplumda gereksiz korkuya, paniğe veya insanlar arası düşmanlığa yol açarak huzuru bozabilir. Eleştirel düşünen bir vatandaş, bilgiyi farklı kaynaklardan doğrular ve manipülasyonlara

5.Sınıf SOSYAL BİLGİLER 2.Dönem

1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

kapılmaz; bu bilinçli duruş sayesinde toplum, yalan haberlerin yaratacağı kaostan korunmuş olur.